

UIT DE COCHRANE BIBLIOTHEEK

DEEL 2

H. Hofland*

De Cochrane Collaboration is een internationale non-profit organisatie die als belangrijkste doel heeft het maken, verspreiden en onderhouden van systemische reviews over interventies in de gezondheidszorg. Zij maken literatuuroverzichten en zetten alle onderzoeken die over een bepaald onderwerp zijn gedaan op een rijtje, zodat de behandelaar snel inzicht heeft in welke interventie nu werkt, en evidence based is, en welke niet. Deze overzichten worden ieder kwartaal gepubliceerd in de Cochrane Library, die via het internet (www.thecochranelibrary.com) en op cd-rom beschikbaar is. Op dit moment bezit de Cochrane collectie meer dan 2000 reviews op allerlei gebieden; deze reviews worden regelmatig geactualiseerd. Veel Cochrane reviews bevatten belangrijke conclusies, hoewel dit voor sommige onderzoekers en beroepsoefenaars wellicht teleurstellend kan zijn. Het kan blijken dat interventies zinloos zijn of zelfs schadelijke neveneffecten hebben. Soms kan de Cochrane Library alleen melden dat het onderzoek niet optimaal uitgevoerd is of dat er te weinig onderzoek is gedaan om conclusies daaraan te verbinden. Er worden dan zelfs aanbevelingen gedaan welk onderzoek nog noodzakelijk is. In de Cochrane Library zijn ongeveer 80 reviews beschreven die iets te maken hebben met wondbehandeling. Een aantal van deze reviews worden samengevat weergegeven in het WCS Nieuws.

TOPICAL SILVER FOR INFECTED WOUNDS

H. VERMEULEN, JM VAN HATTEM,
MN STORM-VERSLAOT, DT UBBINK
In: *Cochrane Database of Systematic reviews 2007, Issue 1*. Art.no: CD005486

INLEIDING

Chronische wonden, zoals ulcera aan de voeten en benen en acute wonden zoals chirurgische wonden, kunnen vaak geïnfecteerd raken. Dit kan de wondgenezing vertragen met alle gevolgen van dien.

Wondbehandeling bestaat voornamelijk uit regelmatig verwisselen van verbanden met antibacteriële middelen, zoals zalven, of met zilver geïmpregneerde gazen. Zilver is een antibacterieel middel waarin bacteriën niet goed gedijen en er zijn diverse verbandmaterialen vervaardigd met zilver, juist voor de behandeling van deze problematische wonden. In dit review wordt gekeken of de behandeling met deze materialen, die steeds meer in de praktijk worden gebruikt, nu echt infectie verminderen en wondgenezing bevorderen, want er is geen duidelijk bewijs ofwel evidentie of deze verbanden en behandelingen nu echt wel zo effectief zijn.

METHODE

Zoekstrategie: Er werd gezocht naar

relevante trials in de Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL), in Medline, Cinahl, Embase, en het speciale wondregister van Cochrane. Verder werd er gekeken naar afstudeerscripties en dissertaties. Ook werd de industrie benaderd of zij nog informatie hadden over trials van hun zilverproducten.

Selectiecriteria: Alle artikelen die van belang waren werden geïncludeerd in dit review. Gerandomiseerde gecontroleerde studies naar het effect van topicale zilverbehandeling of geïmpregneerde verbanden bij het gebruik van gecontamineerde en of geïnfecteerde wonden, zowel chronisch als acuut, werden geselecteerd.

Gegevensverzameling: Twee auteurs, onafhankelijk van elkaar, bekeken alle gevonden literatuur om te bepalen of deze onderzoeken relevant waren om in aanmerking te komen voor dit review. Als er onduidelijkheid was werd door een derde auteur of reviewer bekeken of dit onderzoek geselecteerd kon worden.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Uiteindelijk werden slechts drie studies geïdentificeerd met een totaal van 847 patiënten. Eén trial vergeleek een zilveralginaat (Silvercel®) met alleen een alginaat (Algosteril®). Een ander onderzoek vergeleek een

schuimverband met zilverionen (Concreeet®) met de beste wondbehandeling uit de praktijk (wat er gewoonlijk gebruikt werd) bij beenulcera en chronische wonden. Het laatste onderzoek keek ook naar het schuimverband geïmpregneerd met zilver (Concreeet®) met een hydro-schuimverband (Allevyn®) bij patiënten met ulcera aan de benen. Er waren geen onderzoeken te vinden bij geïnfecteerde acute wonden.

Uit de resultaten van deze drie studies werd duidelijk dat het gebruik van zilverageïmpregneerde schuimverbanden niet een significant snellere wondgenezing gaf ten aanzien van de 'gewone' schuimverbanden of met de beste behandeling uit de praktijk tot zelfs 4 weken na follow-up. Ook werd er gekeken naar het gebruik van antibiotica, maar geen significante verschillen werden gevonden. Gegevens over pijn, ziekenhuisduur, kosten en patiënttevredenheid waren beperkt en konden niet vergeleken worden. Lekkage bij patiënten met een beenulcus of bij chronische wonden met het zilver-schuimverband werd echter minder vaak gezien.

CONCLUSIE EN AANBEVELING

De auteurs gaven aan dat er slechts drie onderzoeken met een korte follow-up tijd tot 4 weken voldeden

aan de criteria van dit review. Een en ander houdt in dat er niet veel conclusies kunnen worden getrokken. Meer onderzoek is noodzakelijk om echt aan te kunnen geven dat zilververbanden of topicale zilvermiddelen, zoals zalven e.d., een verschil maken bij de behandeling van deze gecontamineerde, geïnfecteerde en chronische wonden. Het gebruik van deze middelen bij acute wonden is nog niet onderzocht.

ORAL ZINC FOR ARTERIAL AND VENOUS LEG ULCERS

EAJ WILKINSON, C HAWKE

In: *Cochrane Database of Systematic Reviews* 1998, Issue 4.
Art. No.: CD001273

INLEIDING

Het 'open' been treft 1% van alle mensen op een bepaalde tijd in hun leven. Behandeling kan soms langdurig zijn en vergt regelmatige verbandwisselingen en een enigszins aangepaste leefstijl, met beweging en soms compressietherapie. De behandeling van onderliggend lijden, zoals ondervoeding, te weinig mineralen en vitamines in het dieet, vaatlijden of infectie, kunnen hieraan ten grondslag liggen. In dit review werd gekeken of het toedienen van orale zinkpreparaten enig effect heeft bij de genezing van zowel arteriële als veneuze beenulcera.

METHODE

Zoekstrategie: Er werd handmatig gezocht in vakliteratuur en abstracts van congressen vanaf het jaar 1948. Ook werd gekeken naar bibliografieën. Het bedrijf dat zinkpreparaten fabriceert werd gevraagd naar referenties voor relevante trials. Verder werd gezocht in de Cochrane Central Register of Controlled trials (Issue 2, 2005) en de Cochrane Wounds Group Specialised register (juni 2005).

Selectiecriteria: Gerandomiseerde gecontroleerde trials die het orale gebruik van zinkpreparaten vergeleken met een placebo of geen behandeling bij patiënten met arteriële of veneuze been ulcera werden geïncludeerd. Er was geen beperking voor taal of jaargang. Belangrijk was dat

de tijd tot genezing gedurende de studie of follow-up werd vermeld, of een percentage van de genezing werd weergegeven.

Dataverzameling: Dataonderzoek en verwerking werden door beide auteurs onafhankelijk verricht en later vergeleken.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Er werden 6 kleine trials gevonden die in aanmerking kwamen voor dit review. In vier trials werd in het serum het zinkgehalte bepaald voor de toediening van het orale prepa-

raat of werd dit bepaald gedurende de trial. Over het algemeen werd bij de behandeling van orale zinkpreparaten geen belangrijk resultaat gevonden ten aanzien van het aantal genezen ulcera.

CONCLUSIE

In het algemeen kan gesteld worden dat de toediening van oraal zinksulfaat geen bijdrage levert aan de genezing van het 'open' been.

* Helma Hofland, brandwondencommissie